

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrť leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Udje „Katol. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta štev. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Ne zaprite reklamacije so poštnine proste.

Poziv na Slovence! Št. Ilj v vedno večji nevarnosti.

Politični nasprotniki delajo na vse mogoče načine, da bi potisnili slovensko mejo prek Št. Ilja v Slov. goricah na jug do Maribora in do Drave. Nobeno sredstvo jim ni preostudno, samo da dosežejo svoj cilj. Začeli so delo, ki je povzročilo celo v nemških konservativnih krogih, ki pa v zadnjem času nam niso nič manj nasprotni v narodnem oziru, veliko nevoljo. Pošiljajo v šentiljsko občino samo pruske našeljike — protestante. Treba je pazljivega in vstrajnega dela nasproti takim nakanam. Pozivljemo v prvi vrsti šentiljsko občino in pa Št. Iljčane, ki še imajo v srcu nekoliko ljubezni do lastne grude, da ne oddajo ne pedi zemlje tem tujcem. Naprosimo jih, da nam takoj naznani, če hoče kateri domačin prodati svoje posestvo, in nam javijo, če je mogoče kupiti kako drugo domačijo. Slovenske rodoljube po širni Sloveniji pa prosimo, da skrbijo za to, da si tisti Slovenci, ki želijo nakupiti na tujem posestvu, izberejo ravno ta kraj za svojo novo domovino.

Bratje Kranjci! ki si hočete urediti novo gospodarstvo in si ustanoviti dobro ognjišče, zglasite se! Zemlja je tukaj rodovitna, ki bo donosala dovolj dohodkov; vi pa boste pravi obmejni stražniki, neustrašeni bojovníki za narodne svetinje. Na resno delo! Prosimo tiste, ki bi se hoteli naseliti v Št. Ilju in nad Mariborom, da se zglase v uradništvu „Slov. Gospodarja“, ki hoče voditi to akcijo. Druge liste pa prosimo, da nas podpirajo z objavo naših pozivov v tej zadevi.

Kmetje na graškem vseučilišču.

Kmetje na graškem vseučilišču! Ta klic odmeva ne samo po Avstriji, ampak po celem izobraženem svetu. Liberalci se penijo od jeze, kol izgovarjajo te besede, krščansko ljudstvo pa jih izgovarja s ponosom. Občuduje vrle nemške katoliške kmete, ki so šli braniti na graško univerzo (vseučilišče) svoje sinove dijake pred napadi od surovega liberalnega dijaštva.

liberalnega dijaštva.

Liberalci, naj si bo mlad ali star, nemški ali slovenski, je nestrpen do drugo mislečih. To svojo nestrpnost kaže tudi s surovo silo, kjer ima moč, kjer je nima, pa z zmerjanjem in zabavljanjem. Nemški liberalni dijaki v Gradcu so že mnogokrat de krvavega natepli katoliške svoje tovariše. Našli so pri nekaterih profesorjih dosledne zagovornike. Letos pa je nemško-liberalna nestrpnost dorasla do vrhunca, in enkrat so že s silo zabranili, da katoliški mož, ki je dovršil svoje študije, ni mogel biti promoviran (povišan) na čast doktorja. Mladi liberalci niso dopustili, da bi se tudi katoliški dijaki smeli ob takih prilikah pokazati v svojih študentskih nošah, kakor so takšne pri nemških dijakih v navadi. Nočejo jim pripoznati dijaških noš, češ, vi nimate kot katoliški dijaki istih pravic kot mi, vi ste manj vredni.

Casniki katoliških nemških kmetov so že večkrat opozarjali, da pridejo sami varovati katoliških dijakov, če bodo liberalci tako predrzni. In kmet drži svojo besedo točno, ako jo da! Zadnjo soboto dne 16. maja bi moral zopet biti promoviran katoliško nemški dijak Aldrian doktorjem prava. Od 200 do 300 katoliških nemških kmetov je prišlo ob tej priliki v Gradec, da so pričeli visoke slovesnosti svojega somišljenika, in ako bi bilo treba, da so mu tudi v pomoč proti liberalcem. In zadnje je bilo treba!

Kmete so spremljali državni in deželni poslanci Hagenhofer, Huber in Vagner. Ko so prišli pred vrata vseučilišča, sprejela jih je tamkaj liberalno-dijaška tolpa s kričanjem, psovanjem in zmerjanjem. Tudi slovenski liberalni dijaki so se udeleževali tega pouličnega, fašotskega dejanja. Rjuli so nad kmeti, ki jim vzdržujejo visoko šolo. Kmetje so hoteli vstop v vseučilišče, da so prisotni pri slovesnosti. Toda liberalni dijaki so jim ga zabranili. Prišel jim je na pomoč tudi rektor (ravnatelj) visoke šole, ki je istotako kmetom branil vstop. En profesor je kričal z nadstropja dol nad kmete. Začel se je prepet. Na obeh straneh so padali udarci z dežniki, palicami in pestmi. V tem trenutku je razglasil rektor, da katoliški dijak Aldrian danes sploh ne bo promoviran doktorjem. Kmetje so se vrnili v mesto. Liberalni dijaki so za njimi kričali, zmerjali ter peli zasmehovalne pesmi. Odlikovali so se med sramotilci kmetov slovenski liberalni dijaki!

Opisali smo ta dogodek, da zvedo naši kmetje, kako se obnašajo liberalni profesorji in dijaki proti njihovim nemškim sobratom. Liberalci, in v tem niso nič boljši tudi slovenski liberalci, zaničuje kmeta iz vse svoje duše, prilizuje se mu, le, kadar potrebuje kmeta, kakor recimo pri volitvah.

Nesramno pa je tudi početje liberalnega slovenskega dijaštva ob tej priliki. Večinoma so kmečki sinovi, a v Gradcu gredo proti sobratom svojih očetov, da jih zasramujejo. Pridružujejo se v izgredivih, kajlar se gre proti kmetom, nemškim liberalnim dijakom, od katerih dobivajo zaradi svoje narodnostni tolikokrat batine, pridružujejo se onim, ki jih le kot neljube goste poleg sebe, trpe in jih smatrajo kot manj vredne. Fej takim slovenskim dijakom! Grdo je, da ližejo po pasje ponižno pete svojim nemškim tlačiteljem, da lažijo za njimi kot prilizujoči se sužnji, da pozabljajo na dobljene batine in se oskrunjujejo svojo narodno čast vsiljujejo oholim nemškim liberalcem. Sramota takim slovenskim petolizcem!

Državni zbor.

V seji dne 15. maja se je nadaljevala stvarna razprava o zvišanju domobranskih rekrutov. Toda za razpravo ni bilo po razburljivem glasovanju zadnje srede, ko se je priznala predlogu nujnost le s par glasovi nad dvetretjinsko večino, nobenega zanimanja. Ko se je razprava končala, se je predlog brez glasovanja, ker je vladen, odkazal vojnemu odseku.

Potem je prišel na dnevni red predlog Kolo-vratov, da se dovoljuje podpora rodbinam namestnih rezervistov in invalidov. Najprej se je razpravljalo o nujnosti, o koji se bo glasovalo v ponedeljek dne 18. t. m.

Poslanci S. K. Z. so v tej seji vložili mnogoštevilne peticije (prošnje) na državno zbornico.

Dr. Benkovič je vložil proti odprtju srbske meje peticije iz krajev: Trbovlje, Rajhenburg, Sv. Rupert nad Laškim.

Dr. Korošec je vložil proti odprtju srbske meje peticije iz krajev: Sv. Peter v Medv. selu, Ptuj, Sv. Križ tik Slatine, Zibjaka, Vransko, Pameče, Razborje, Stari trg, Št. Ilj pod Turjakom, Podčetrtek, Imeno. Za spremenitev šolskega zakona peticijo iz Sv. Petra v Medv. selu. Iz istega kraja

Podlistek.

Zgodovina Jarenine v Slov. gor. in zajedno kmetskega stanu na Spodnjem Štajerskem.

Gabriel Majcen.

(Dolje.)

Beseda Slovenca, kot sužnja, ni veljala nič, zato tudi pred sodnijo revež ni našel milosti. Ni se sam mogel zagovarjati, mogel je to storiti le kak svobodnik, če je hotel. Zato pa se je največkrat razsodilo s takozvano božjo sodbo; obsojenec je n. pr. moral položiti gočo roko na razbeljeno železo; ako je rana recimo v treh dneh zacelila, bil je spoznan nedolžnim, sicer ne. Vrh tega je sužnje sodilo drugo sodišče nego svobodne in tudi po drugih načelih. Tudi so se sužnji drugače kaznovali nego gospoda; gospoda le z denarnimi globami in v skrajnosti z izgubo svobode, sužnji z zaporom, pretepanjem, z raznovrstnim mučenjem in s smrtjo.

Skratka, suženj se ni smatral za človeka, ampak z živino vred za bitje, ki je zgolj za delo, h kateremu se je priganjal z bičem, palico ali šibami. Ker je Nemcem Slovenec bil suženj, je v tem času beseda „Slave“, ki so jo Nemci rajši izgovarjali „Sklave“, dobila pomen „suženj“, v kateri obliki ga ima še danes.

Na duhovniški zemlji se je Slovincem godilo bolje; zato je tedaj nastala prislovica: Pod duhovno gosposko je dobro biti.

Vladajoči jezik, to je jezik gospode, je bil nemški; zato je lažje izhajal oni suženj, ki se ga je priučil in posluževal; vsled tega se je mnogo Slovencev raznarodilo.

Karol Veliki je leta 814. umrl. Zemljišča so se tudi oddajali njegovi nasledniki in tudi Slovence držali dovolj trdno, vendar je vladna moč za 100 let oslabela. To so porabili Slovenci na Ogrskem in Slovani, bivajoči severno od njih, ki so tudi nosili frankovski jarem, da se ga otresejo. Začetnik temu gibanju je bil moravski knez Mojmir in res se je ustanovila takozvana Velikomoravska slovenska država, ki ni pripoznavała nadoblasti frankovske. Pred Mojmirom je moral neki slovaški knez imenom Pribina, bežati in je pritekel k Frankom. Frankovski kralj mu je podaril deželo, ki je ležala deloma v Slovenskih goricah, deloma na Ogrskem. Glavno mesto ji je bil Blatograd blizu Blatnega jezera; tudi Radgona in Ptuj sta spadala v to deželo. Gorotan je ostal pri Nemcih.

To nam je treba vedeti, ker se hočemo dotakniti legende, ki se v Jarenini in bližnjih krajih pripoveduje o sv. Cirilu in Metodu. Legenda pravi, da sta sveta brata na potu v Rim po Slovenskem Štajerju oznanjevala božjo besedo, prenočila in maševala v Jarenini, kakor tudi maševala pri Sv. Benediktu. Ker si to pripoveduje priprosto ljudstvo, in je, v kolikor se življenje svetih bratov zdaj pozna, vse, kar se pripoveduje, bilo mogoče, je verjetno, da legenda sega res v one čase nazaj in poroča go-lo istino. Navedeno se je moglo zgoditi na prvem potovanju v Rim, ker sta se le tega udeležila oba brata; to je bilo 867; Ciril se iz Rima ni več vrnil. Na potu iz Velike Moravske sta se, kakor je dokazano, delj časa mudila v Blatogradu. Naravno

je, da sta od tod ubrala najkrajšo, najboljšo in pa pred vsem najvarnejšo pot v Italijo, in to je bila ona prej opisana, tedaj še dovolj dobra rimska cesta, ki je držala na Radgono in preko Slovenskih goric na Ptuj in na Celje. Da sta pa sv. brata prišla v Jarenino, si razlagam tako: delokrog onega duhovnika, ki je za navadno bržčas bival v Jarenini, je segal do omenjene rimske ceste ali še čez njo; saj je ozemlje sedanje trojiške župnije se potem, ko se je ustanovila jareninska župnija, vzela k njej. In tako se mi zdi prav naravno, da je jareninski duhovnik blagovestnika na potu pozdravil in povabil k svoji cerkvi. Pri Sv. Benediktu pa je takrat tudi že stala cerkev, saj se je bila postavila l. 853.

Koncem 9. stoletja prihrujejo iz Azije Madžari in se naselijo v današnji Ogrski. Tudi Madžari so bili tak narod kakor Huni in Obri in hoteli živeti le o ropu. Toda sčasoma so jim Nemci vendar vzeli pogum, napadati v velikih vojskah zahodne dežele. Ko so Madžari bili užugani, je nemški pritisk postal zopet huji.

V naši dobi pa je Jarenina tudi prišla k Štajerski in Štajerska pod vladno Habsburško. Kako se je to zgodilo? Okoli 1000 se je Gorotan odločil od Bavarske, povzdignil v vojvodino (Koroško), postavil pod posebnega vojvodo in razdelil v grofije. Grofija, h koji je spadala Jarenina, je ležala na levem in desnem bregu Drave in se imenovala „Marka ob Dravi“. Na čelu ji je bil takozvani „markgraf“ ali mejni grof: sedež mu je bil grad „Markburg“ na Piramidnem hribu pri sedanjem Mariboru. Marka je bila zopet razdeljena v manjša ozemlja, ki so zopet bila pod nemškimi grofi, oziroma plemenišči. Ozemlja teh plemičev so sčasoma postala

še peticije za podporo združništva, zavarovanje in za sestavo davčnih cenilnih komisij.

Pišek proti odprtju mej iz: Konjic, Sv. Kunigunde na Pohorju, Hoč, Hajdina.

Roškar proti odprtju mej iz krajev: Križevci, Mozirje. Za starostno zavarovanje iz kraja: St. Ilj v Slov. gor.

Druge došle peticije je poslanec Roškar vložil že pretekli teden, kakor smo poročali.

V ponedeljek dne 18. t. m. se je začela seja ob 3. uri popoldne.

Poslanec Pišek in tovariši so stavili nujni predlog, da naj država hitro pride na pomoč pogoreleem v Bukovcih, kjer je dne 15. t. m. upepeli grozovit ogenj osmim posestnikom poslopja in imetje. Poslanec Slovjenskega kluba so bili v imenu kmetov naprošeni, da storijo za nje potrebne korake.

Poljski prosti socialist Breiter je stavil predlog, da se seja prekine in za 6. uro zvečer skliče izredna seja, v kateri se naj razpravlja o dogodkih na vseučiliščih, osobito v Gradcu. Ker je v začetku ponedeljkovih sej navadno le malo poslancev navzočih, mislijo liberalci, da dobijo večino za Breiterjev predlog. Toda spodletelo jim je, predlog je bil odklonjen.

Potem se je nadaljevala razprava o podpori rezervistom in invalidom.

Predlog za podporo rezervistom in invalidom je poslanska zbornica soglasno sprejela.

Pri nujnem predlogu Schraffela za podporo vinogradnikom se je oglasil k besedi tudi poslanec dr. Korošec. Izvajal je v svojem govoru, kako stoje vinogradniške razmere na jugu, osobito na Sp. Stajerskem. Zahteval je brezobrestna posojila za opustošene vinograde v večji meri, nego dosedaj, odpis starih brezobrestnih posojil in odgoditev vračevanja, zahteval več strokovnega pouka v vinogradništvu, posebno v vinogradniškem združništvu, nižje cene za galico in žveplo, stavbo uzornih klet, vinski zakon za Ogrsko ter slovenske kletarske inšpektorje.

V imenu Slovencev je govoril še tudi zelo stvarno in poučno dr. Hočev. Tudi dr. Ploj se je oglasil in v lepi slogi s celjskim Markhom hvalil deželo, koliko da stori za vinogradnike.

Dr. Korošec je potem še enkrat povzel besedo ter popravil izvajanja Markhlova — in s tem seveda tudi Plojeva — ter pribil tudi dejstvo, da se pri razdeljevanju trti iz javnih trsnic proti gospodi drugače ravna kakor proti kmečkim, posebno majhnim posestnikom.

Poljedelski minister dr. Ebenhoch je med drugim odgovarjal tudi na izvajanja dr. Koroševa ter omenil, da ima Ogrska že izdelan načrt za vinski zakon, ki je celo mnogo strožji nego naš avstrijski. S tem bo našim vinogradnikom zelo mnogo pomagano in klevetanje Narodne stranke in liberalnih listov, da so naši poslanci z glasovanjem za nagodbo škodovali kmetu, bo začelo tudi liberalcem samim presedati.

Politični ogled.

Mala politična naznanila.

Dne 14. maja: Danes se je z velikim sijajem otvorila velika češka jubilejna razstava ob navzočnosti nadvojvod Karola Jožefa in Fr. Ferdinanda. — Predsednik državnega zbora, dr.

dedna od očeta na sina, če tega ni bilo, na sorodnika, in vsak grof, oziroma plemič, si je zdaj prizadeval, kolikor mogoče ozemlja spraviti pod svojo oblast, ker si je s tem zvišal dohodke, moč in čast. Tako je ves gornji in spodnji Stajer bil prišel pod vladno nekaj grofov, ki so jim rekali Travngavci. Tudi v marki ob Dravi je tedaj vladal neki sorodnik imenovan grof, in ta je po smrti marko zapustil onemu Travngavcu, ki je imel gornji in srednji Stajer. Tako so zdaj bili ti trije deli naše dežele združeni ter se zvali Stajersko, in tako je tudi Jarenina prišla k Stajerski. Mejni grof Stajerski je bil podložen bavarskemu vojvodi; 1180 pa se je Stajerska od Bavarske odcepila in povzdignila v posebno vojvodino, podložno neposredno nemškemu cesarju. 1192 umre zadnji Travngavec moškega rodu in vojvodino Stajersko dobi po testamentu vojvoda avstrijski, kojega dežela je ležala v sedanjem Gornjem in Spodnjem Avstrijskem in se zvala Avstrija; bil je novi vojvoda rodu Babenbergovcev. Stajerska je bila prva dežela, ki je pristopila k Avstriji ter povečala jedro sedanje veldržave. 1246 umre zadnji Babenbergovec. Stajersko je cesar dal upravljati po namestnikih, ali dežela je čutila, da je brez pravega vladarja. Močnejši, zlasti plemiči, so se polasčevali imetja slabejših in tirjali desetino in davke, do kojih niso imeli pravice. Da se zopet naredi red v deželi, je gosposka izvolila češkega kraljeviča Otokarja za vojvodo, ki jo je pa že čez eno leto moral odstopiti Madžarom. Toda Stajerci z madžarsko vlado nismo bili zadovoljni in deželo zopet ponudili Otokarju, ki jo je, premagavši Madžare, tudi dobil.

(Dalje prihodnje.)

Weiskirchner, je odklonil od nemškega cesarja mu podeljeni pruski kronski red III. razreda ter red poslal nemškemu poslanstvu nazaj. Red je prenehal za predsednika državnega zbora. — Na zagrebškem vseučilišču je vzel dosedaj 1079 dijakov odpustnice.

Dne 15. maja: Cesar se tudi letos osebno udeleži jesenskih manevrov, ki bodo meseca septembra. — Cesar bo obiskal praško razstavo meseca junija in bo ostal tam tri dni. — Ogrski minister Košut snuje novo stranko, koje program je baje cesar že potrdil. — Širi se vest, da je afganistanski emir umorjen.

Dne 16. maja: Na Moravskem nameravajo ustanoviti „Ciril-Metodovo akademijo“. Avstrijski slovanski duhovniki bodo lahko napravili tam doktorat. — Cesar je sprejel dands dopoldne v posebni avdijenci francoskega poslanika Robierja. Robier je čestital cesarju k jubileju v imenu cesarske vlade in predsednika. — Delegacije bodo sklicane šele na jesen, ker imata sedaj avstrijski in ogrski državni zbor preveč posla. — V Haukavu na Kitajskem se je prilo 5000 delavcev, takozvanih kulijev, ki so oplamili trgovine. Iz Vrhana so došli vojaki, ki pa še niso mogli napraviti miru.

Dne 17. maja: Danes dopoldne se je vršilo pod predsedstvom zunanjega ministra Aehrenthala ministrsko posvetovanje, da se določi skupni proračun. — Deželna zveza čeških trgovskih društev sklicuje na 7. in 8. junija shod slovanskih trgovcev iz vseh slovanskih dežel v Pragi. — V dalmatinskem mestu Dubrovniku se je vršil danes dopoldne pod milim nebom velikanski protestni shod proti madžarski strahovladi.

Dne 18. maja: Cesar je zopet zbolel na lahkem nahu. Zato so bile danes odpovedane vse splošne avdijence. — V Inomestu je prišlo včeraj do velikih pouličnih izgrediv, radi česar se je moralo vseučilišče zatvoriti. — Nčemašnje ministrsko posvetovanje ni imelo nobenega uspeha, ker se ni doseglo sporazumljenja niti glede sklicanja delegacij niti v vprašanju zvišanja častniških plač. — Mafi morilec gališkega namestnika je izpuščen iz zaporu, ker ne verjame preiskovalni sodnik njenim izjavam, da je nagovorila svojega sina, naj namestnika umori.

Dne 19. maja: Predsednik avstrijske delegacije dr. Fuchs je povabil člane avstrijske delegacije za petek k pogovoru. Gre se za povišanje častniških plač in sklicanje delegacij. — Na dunajskem tehniškem vseučilišču so danes zopet napadli svobodomiselni dijaki katoliške in prišlo je do hudih pretepov. — V Petrogradu na Ruskem so zaprli 60 dijakov in dijakinj. Odkrili so dalekosežno zaroto.

Razne novice.

* **Odlikovanje.** Č. g. Anton Sijanec, župnik v St. Juriju v Slov. gor., je imenovan kn. šk. lavantinskim duhovnim svetovalecem.

* **Slovenski kmečki zvezi** je daroval preč. g. dekan Hrastelj v Konjicah mesto venca na grob župnika Lednika 10 K. Rodoljubi, posnemajte!

* **S. K. S. Z.** za Stajersko so darovali gg.: Franc Koser, Juršinci, v spomin cesarjevega jubileja 1 K.; Katinka Blumer, Trst, 2 K. Rodoljubi, rodoljubkinje, spomnite se ob vsaki priliki S. K. S. Z.

* **Poslanec Pišek** je izposloval pri južni železnici, da vozi od prvega tega meseca vlak, ki je odhajal dosedaj iz Maribora ob 1. uri 40 minut pop. v Ptuj samo ob nedeljah, vsak dan. To je velike važnosti za postaje Hoče in Račje, ki niso imele popoldne zveze, odkar se je odpravil mešani vlak. S tem je tudi ustrezno občni želji prebivalstva ob progi južno od Maribora.

* **Upravna Sotla.** Stajerski deželni odbor je napravil načrte za uravnajo; hrvaška deželna vlada, ki ima napraviti načrte za gornji del Sotle, ni še izvršila svojega dela. Pričakovati je, da se to kmalu zgodi, da se potem more delo pričeti. V stvari je že opetovano posredoval državni poslanec dr. Benkovič.

* **Poslanec Pišek** in tovariši so stavili v zbornici nujni predlog za pogrebce v Bukovcih, ker so bili od kmetov v to naprošeni. Vsled tega je bil zelo razburjen dr. Ploj in je pretil z ožigom, čeprav bi moral biti vesel, da se tudi drugi poslanci brigajo za njegove volilce. Saj vendar več besed več izda! Dr. Ploj se pritožuje, da se drugi poslanci vmešavajo v njegov okraj. Vprašamo pa ga, kolikokrat se on vmešava v druge okraje? Ali se spominja še pred kratkim članka v besnoliberalni „Domovini“, kjer se Ploj povzdiguje, Roškar pa ponižuje, in gre se za Roškarjev volilni okraj? Če kmetje potrebujejo pomoči, bodo naši poslanci prišli na pomoč, in naj se potem jezi nad tem tudi dr. Ploj!

* **Zakladov ni.** Politična oblast nam naznanja, da so se pripetile v zadnjem času vnovič v večjih slučajih sleparije takozvanih zakladnih iskalcev (Ev-tierro) v Španiji.

* **Slovenski kmečki delavci!** V naši državi se namerava upeljati starostno zavarovanje. Poslanci kmečkih strank so izrazili zahtevo, da se to zavarovanje raztegne tudi na kmečke delavce. Kako dobro bi torej bilo, da bi se tudi kmečki delavci oglasili v našem listu ter povedali svoje mnenje in svoje

želje! Poznati se nam je treba med seboj, potem bo tudi zaupanje med nami še večje.

* **Prošnje** za dopust ob času žetve aktivnih vojakov se ne smejo vlagati naravnost na okrajno dopolnilno poveljstvo, št. 17 v Ljubljano, kakor se to zdaj godi, ampak županstva jih imajo predkladati svojim pristojnim okrajnim glavarstvom, ker jih mora sicer okrajno dopolnilno poveljstvo pošiljati na okrajna glavarstva in se s tem mnogo časa zgubi, da postanejo take prošnje vsled tega brezpredmetne. Stariši, ki žele imeti sina za časa žetve doma, imajo tozadevne prošnje vlagati pri svojih županstvih, ta pa jih predlože okrajnim glavarstvom.

* **Slovenske tiskovine.** Več let so zahtevali župnjski uradi slovenskih tiskovin za cepljenje koz. Pošiljali so se vedno le samo nemški „Ausweis“ z opombo, da ni drugih na razpolago. Letos je okr. glavarstvo v Konjicah poslalo v prvič slovenske „Izkaze“, kar je vse hvale vredno. Da bi le kmalu pošle vse nemške tiskovine za mesečne izkaze mrličev. Dokler slovanskih ne dobimo, ne rabimo nikakih tiskovin.

* **Stajerske Slovence** ob meji kamniškega okraja vabimo, da pohite na praznik Kristusovega Vnebohoda dne 28. maja v Kamnik in bližnje Mekinje, kjer se vrši slavnost blagoslovljenja nove zastave ondotnega „Slov. katoliškega izobraževalnega društva“. Slavnost bo velikanska, pravi ljudski tabor. Obiščimo torej tudi stajerski Slovenci svoje brate! Zbirališče slavnostnih gostov bo ob pol 9. uri dopoldne pred kamniškim kolodvorom, nakar se z godbo in zastavami na čelu podamo skozi Kamnik v Mekinje. Na slavnosti govori drž. poslanec dr. Krek. V četrtek na svidenje v Kamniku in Mekinjah!

* **Slovenski junakoviči v Gradcu.** Slovenski liberalni dijaki, ki se zbirajo sedaj v društvi Tabor in Triglav in ki havzirajo v domovini z znanimi društvi Prosveta, Bodočnost itd. so se tudi izrekli za profesorja Wahrunda, ki je v govorih in spisih poniževal katoliško vero in cerkev. In zelo pogumno so uprizorili slovenski Taboriti to izjavo! Zborovali so po § 2 zborovalnega zakona. Zraven je smel le tisti, kateremu so dali vabilo in o katerem so tedaj že zanaprej vedeli, da se bo „navdušil“ za svobodo učenja, kakor je izvršuje profesor Wahrund. Za svobodo se navdušujejo, v istem hipu pa omejujejo svobodo govora in udeležbe s § 21. Živel liberalni junakoviči v Gradcu, ki skrbijo tako dobro za smeh po domovini!

* **Dijaški izgredi na Dunaju.** Zadnjo soboto dne 16. t. m. so liberalni nemški, slovenski in judovski dijaki na vseučilišču na Dunaju pretepli katoliške dijake. Sovražijo katoliške dijake, ker se ostali zvesti veri svojih očetov. Skrajni čas je, da se katoliško ljudstvo z vso silo otrese liberalizma, kjerkoli se še nahaja. Drznost liberalcev bo postajala vedno večja, če se jim ne postavimo v bran. Katoliško ljudstvo, na krov!

* **Liberalni dijaki proti kmetom.** V uvodnem članku opisujemo izgrede liberalnih dijakov v Gradcu proti kmetom. Kakor izvemo iz nadaljnjih poročil, bil je katoliški dijak, ki bi moral biti promoviran doktorjem prava, tajnik katoliške nemške kmečke zveze in da je kmete povabil k svoji promociji. A liberalci so jim zabranili vstop. Vsak židov, vsak tujec sme k takim slavnostim, le katoliški kmet ne sme, čeprav s svojimi davki plačuje vseučilišča. Dijaki v Gradcu so metali v kmete tudi gnjila jajca. Zmerjali so kmete s psom: bagaža. Govorili so proti kmetom zaničljivo in sedaj tudi liberalni listi pišejo skrajno razžaljeno o kmetih. To je nečuvstvo! Kako dolgo še bodo trpeli kmetje tako ravnanje proti svojemu stanu? Kako dolgo še bodo trpeli nasilstva liberalcev? Kako dolgo še bodo trpeli celo liberalne liste v svojih hišah? Kdor je mož, kdor spoštuje svoj stan, mora vendar enkrat priti do spoznanja, da kmet ne more imeti z liberalizmom nobene zveze!

Mariborski okraj.

m **Mariborski slovenski srednješolci** prireče v nedeljo, dne 24. majnika gledališko predstavo v korist dijaške kuhinje v Mariboru. Uprizori se veseligr „Učenjak“, ki jo je spisal dr. Fr. Detela. Med dejanji svira dijaški orkester. Z ozirom na dobri namen predstave se pričakuje obilne udeležbe. Vstopnina je običajna, začetek ob 8. uri zvečer.

m **Poletni tečaj** za vinogradništvo in sadjarstvo se bo vršil na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru v času od 15. do 20. junija t. l. Natančneje o tem tečaju se nahaja med naznanili.

m **Poroča.** V soboto, dne 16. t. m. poročil se je v tukajšnji frančiškanski cerkvi profesor glasbe na tukajšnjem c. kr. učiteljsku, gospod Emerik Beran, z gospico Marico Podobnik-ovo, nadučiteljevo hčerjo. Poročil ju je pred okusno okrašenim in krasno razsvetljenim velikim altarjem gospod o. Valerijan. Kot prič sta prisostovala nevestin brat in ženinov sorodnik; tudi starši poročencev so bili navzoči. Pri vstopu v cerkev zapeli so gg. učiteljskički pod vodstvom glasbenega učitelja gospoda H. Družoviča od ženina uglašeni slovenski slavošpev, ki se je bil prvokrat pel pri blagoslovljenju novozgajenega učiteljskega. Na to je g. Družovič na orgljah sviral prekrasno skladbo „Elsas Brautzug zu Mün-